Gunay Uslu (45) over haar broer Atilay (50), oprichter van reisorganisatie Corendon. Gunay is directielid bij Corendon.

Tekst: Charlotte van Drimmelen · Fotografie: Alek

‘Hij kan een pestkop zijn, een grote broer die zijn kleine zusje wil jennen’

Lees verder op pagina 18

‘Ik las laatst een artikel over mannen in een midlifecrisis en nam met mijn broer het rijtje symptomen door. Op de aanschaf van een mooie auto na herkenden we niets. Hij zei dat hij te oppervlakkig is om zoiets te hebben. Dat is het niet, hoor, ik denk dat hij gewoon niet graag de focus op zichzelf legt. Overdreven gedoe vindt hij dat.’

‘Ik was een moeilijk en koppig kind, Atilay zachtaardig en lief. Hij gaf advies als ik iets voor elkaar wilde krijgen bij mijn ouders: “Wacht met vragen tot ze klaar zijn met eten, dan heb je meer kans dat ze ja zeggen.” Hij benaderde het diplomatiek en ik nam daarom dingen van hem aan. Ik was de prater van ons tweeën en nam voor hem het woord als dat nodig was.’

‘We hebben een onbevangen jeugd gehad. Onze ouders gingen naar Nederland toen Atilay een baby was. Ik ben hier geboren. “Jullie kunnen de wereld aan”, was hun boodschap. Ze gaven ons zelfvertrouwen: “Gunay, je kunt goed verbanden leggen.” Tegen Atilay zeiden ze: “Wat kun jij goed rekenen.” Ook in het bijbrengen van normen en waarden staken ze energie: kijk naar jezelf voor je anderen de schuld geeft, gooi geen propjes op straat, deel wat je hebt, enzovoorts. Mijn moeder was de baas in huis, mijn vader is veel meer een losbandige avonturier, een vrije geest. Hij was eigenlijk haar assistent in de opvoeding. Mama gaf ons regels, papa zorgde voor de lolletjes. We hadden als kind een veilige basis, waarbinnen onze ouders ons de ruimte gaven het leven in ons eigen tempo te ontdekken. Atilay en ik hebben de Turkse cultuur nooit als een begrenzing ervaren, eerder als een bron om de wereld vanuit meerdere perspectieven te ontdekken.’

Onrecht bestrijden

‘Ik was zeven jaar toen ik zeker wist dat ik de eerste vrouwelijke premier van Nederland wilde worden. Ik zou het onrecht bestrijden. Atilay had op die leeftijd andere plannen: rijk worden. In de Turkse gemeenschap is het niet ongebruikelijk om kinderen na bijvoorbeeld een klusje, een goed rapport en op verjaardagen wat geld toe te stoppen. Voor een voorbeeldige jongen als Atilay konden die zakcentjes flink oplopen. Ik hoorde hoe hij, elke avond stipt om zeven uur, zijn geldbuizen leeggooide om de boel te tellen. Zijn munten fungeerden als Lego, ze tellen als meditatie. Hij was acht toen hij een rekening opende en op een dag ging hij naar de bank om twee kwartjes op te nemen. De bankbediende vond hem zó schattig dat ze de transactie serieus nam. Vermoedelijk gaf ze dat geld uit eigen zak, want als kind kon je alleen geld opnemen in het bijzijn van een ouder. Atilay ging heel verstandig met zijn geld om, maar kocht in een gulle bui soms ijsjes voor ons. Hij deed er eindeloos over om het op te eten, terwijl ik het in vijf minuten op had. Een kwelling om hem zo lang ervan te zien genieten.’

FAMILIEHISTORIE

In de jaren zestig kwamen Ata (82) en Fadime Uslu (78) als eerste generatie gastarbeiders uit West-Turkije naar Nederland.

Ze vestigden zich in de stad Haarlem. Atilay was toen negen maanden oud, Gunay werd vier jaar later geboren.

Oudere zus Meral (56, documentairemaker) en oudere broer Tuncay (54, taxichauffeur) bleven tot hun achtste en tiende bij hun grootouders in Turkije wonen en volgden daarna hun ouders.

Uslu senior had meerdere cafés en pensions en was niet vaak thuis. Moeder ondersteunde hem bij zijn ondernemingen en zorgde voor de kinderen. Het gezin maakte elk jaar een avontuurlijke reis naar de Egeïsche kust van Turkije.

Tegenwoordig verblijven de ouders Uslu langere periodes in een Turks vissersdorpje in de buurt van hun geboorteplaats. De familieband is nog altijd sterk en tijdens de zomervakanties zijn alle kinderen en kleinkinderen daar ook te vinden.

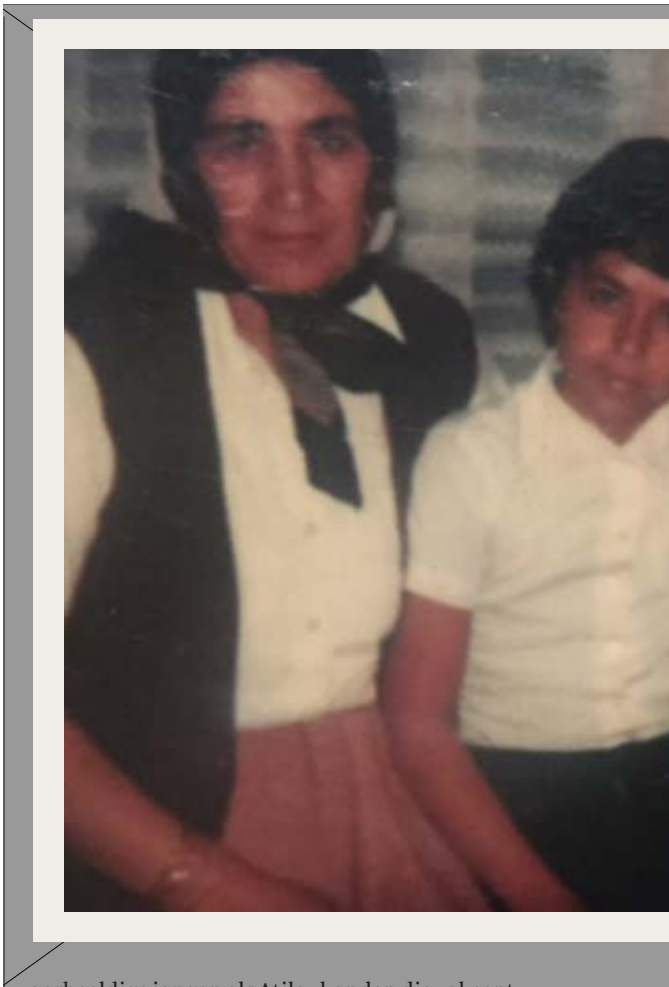

‘Ik hoorde hoe hij, elke avond stipt om zeven uur, zijn geldbuizen leeggooide om de boel te tellen’

Van links naar rechts: moeder Fadime en de kinderen Atilay, Meral en Gunay.

'Het ging niet zo goed met mij op de strenge, christelijke school in Haarlem. De leraren vonden me lastig: ik was eigenwijs en stelde volgens hen te veel vragen. Vandaar dat ik op mijn twaalfde naar Amsterdam ging, naar het Montessori Lyceum. En dus woonde ik als tiener doordeweeks in het studentenhuisje bij mijn zus in de Jordaan. Zij zat op de Filmacademie en ik bevond me ineens in het hart van de creatieve scene van Amsterdam. De ruimte die ik op die school kreeg om kritisch te zijn en me als individu te ontplooien deed me goed. Atilay was zeventien en woonde nog in het ouderlijk huis, maar kwam graag logeren. We wisten elkaar goed te vinden als we ergens mee zaten en behoefte hadden aan warmte, steun en raad.'

'Ik vind Atilay een leuke vader. Hij prikkelt de nieuwsgierigheid van zijn kinderen en stimuleert hen buiten de kaders te denken. Hij doet niet aan gekke dure cadeaus en van privileges tijdens een vlucht met Corendon is geen sprake: gewoon op rij 22 in dat vliegtuig. Twee keer per jaar gaan we met mijn partner, onze zoon van veertien, onze dochter zeventien en Atilay, Leonie en hun twee tieners op vakantie. Bij een bezoek aan Rome, bijvoorbeeld, ben ik in charge. Iedereen moet eraan geloven; we vinken zo veel mogelijk kerken, paleizen en musea af. De familie luistert braaf naar mijn colleges, maar het geduld van tieners – en dat van Atilay – is niet eindeloos. Hij onderbreekt me dan subtiel: 'Ja, het is goed zo. Zullen we doorlopen?' Ook tijdens onze vakanties zijn hij en ik aan de lopende band bezig om zakelijke ideeën te bedenken. Voor de lol, maar soms zit er iets tussen wat rijp blijkt voor verdere uitwerking.'

'Hoewel we allebei behoorlijk gevoelig zijn en onze emoties aan de oppervlakte liggen, zijn de gesprekken die we voeren vaak van praktische aard: "Gunay, ik heb rugpijn. Hoe los ik dat op?" Atilay noemt mij zijn hulplijn. Regelmatig gaat mijn telefoon: "Ik zit met vrienden te eten, maar ik wil even verifiëren welke civilisatie ook alweer de oudste ter wereld is?" Het voelt goed om op die manier de bevestiging van mijn broer te krijgen dat ik iets goed kan. Maar we botsen ook weleens. Hij kan een pestkop zijn, een grote broer die zijn kleine zusje wil jennen: "Heb je je haar niet gekamd?" Ik hou van mooie kleren, dus noemt hij me een luxepaardje. Of hij gooit tijdens een vergadering in de groep dat ik een pukkel op mijn wang heb. Op dat moment lach ik het weg, maar daarna bel ik hem woedend op: "Wat kinderachtig!" Een paar jaar geleden vergat hij mijn verjaardag. Nou, dat heeft hij geweten. Sindsdien feliciteert hij me elk jaar 's ochtends om acht uur.' ❑

ATILAY OVER GUNAY

'Gunay is mijn lieve zusje. Ik herinner me dat ik haar altijd naar school bracht en ophaalde en hoe ik elke middag eieren voor haar bakte, omdat ze dat zelf niet kon. Eigenlijk had ze er geen zin in, maar dat gaf ze niet toe.

In 1997 heeft Gunay de succesvolle voorloper van Corendon, Travel Contact, opgericht, terwijl ze totaal geen verstand had van reizen organiseren of verkopen.

Ze observeert, leest zich in en verbaast dan iedereen met haar resultaten. Mijn zusje kan goed verbinden en mensen enthousiasmeren. Tijdens de bouw van ons eerste hotel hadden de hotelmanager en de aannemer een conflict. Het project dreigde enorm te stagneren, totdat zij de problemen als sneeuw voor de zon liet verdwijnen.

Ik denk dat Gunay een zwak heeft voor mij, want zodra iemand ook maar enigszins negatief over mij praat slaat ze toe. En Gunay is een doorzetter; ze geeft echt nooit op.'

Lees volgende week
het interview met Gerard van Leersum, echtgenoot van Elske Doets, de directeur-eigenaar van Jan Doets America Tours en Zakenvrouw van het Jaar 2017.